

A portrait of Jaume Asens, a middle-aged man with dark, wavy hair and a beard, wearing a dark blue sweater. He is leaning forward with his arms crossed over a wooden chair with a cane backrest, looking directly at the camera with a serious expression.

*“Kataluniako presoen kasuan
ez dugu indultua ez den
bertze agertokirik ulertzen”*

JAUME ASENS

Abokatua, aktibista soziala eta Espainiako Kongresuko diputatua da Jaume Asens (Bartzelona, 1972). Urtarrilaz geroztik, Pablo Iglesias ordezkatu du Unidas Podemos talde parlamentario konfederalaren presidentetzan. Abokatu gisa, giza eskubideen eta mugimendu sozialen defentsak markatutako ibilbidea du, eta, Kataluniaren eta Espainiaren arteko gatazka politikoaren ebazpenaren figura erabakigarrienetako bat da gaur egun. ARGIArekin solastatu da, “aldaketaren gobernuaren” aukera eta zailtasunen inguruan.

 SAIOA BALEZTEN **JORDI BORRÀS**

2015ean egin zenuen salto politikara, Bartzelonako udal hauteskundeetan lehendabizi eta Espainiako Kongresuan, gero. Nola daramazu?

Arrazoimenez ezkorra naiz eta borondatez baikorra. Horregatik, ilusioz bizitu dut, beti ere, ekintza politikoaren mugekin kontziente izanik. Adorno filosofoak erraten zuen arrazoimenaren gaixotasuna betidanik izan dela mugekin kontzientzia galtzea. Hori ahanzi gabe, nire belaunaldi politikoari tokatu zaio salbuespenezko garai bat bizitzea: Espainiako Estatuaren osotasunean aukera berri bat zabaldu zen eta aprobetxatu beharra zegoen. Errepublikaren garaitik, sekula ez du gobernurako sarbiderik izan PSOEn ezkerrean dagoen indar politiko batek, Unidas Podemos-ek edo En Comú-k.

Ez da urte xamurra izan. Gobernua osatzeko arazoan ondotik, ados jarri eta hilabete gutxira, mundu mailako pandemia iritsi zen.

Noski, antzekorik ez genuen sekula ikusi. Pandemiak eragindako testuinguru horri aurre egiteko ezinbertzekoa izan

da gizarte ezkutua altxatzea, eta horretan, gure ekarpena erabakigarria izan da. Hala ere, argi dago estatuaren ikusmolde tradizionalari lotutako hainbat osagai ukiezin daudela oraindik.

Adibidez?

Monarkia. Gure ekimen guztiek PSOEren ezezkoarekin talka egin dute eta zaila da aurrera egitea. Edo, Kataluniari dagokionez, elkarriketaren agendaren bitartez alderdi popularraren konfrontazioa bukatu da, baina, oraindik ere, espetxeratuak aske utzi gabe. Lan anitz dugu egiteko eta galtzeko denbora gutxi.

Monarkia aipatzen duzula, 16 hedabide independenteren egitasmoak egin du CIS Espainiako Ikerketa Soziologikoetako Zentroak azken bost urte hauetan barneratu nahi izan ez duen galdera. Zer deritzozu?

Hasteko, CISak hedabide independente horien egitasmoaren adibidea hartu eta, bistan denez, gizartearentzat interesekoa den galdera hori barneratu beharko luke. Horretaz aparte, ezinbertzekoa iruditzen zait errege-etxea fiskalizatu eta monarkiaren ustezko delituak arakatzeraz bideratuta dauden ikerketa denek aurrera egin ahal izatea. PSOE oraingo gure proposamen guztiak blokeatu dituen arren, gure erronka eus-tea da eta gobernu bazkideekin hagitz pedagogikoak izatea, geuretzat zentzuzkoa dena batu arte.

Monarkiaren inkestarik onena erreferenduma da, ziur nago iritsiko dela, baina, alde aurretik, gehiago behar dugu.

“Espainiako Gobernurik aurrerakoienean” sartu zineten, gauzak aldatzeko asmoz. Zenbateraino da egingarria zuen erronka?

Katalunian elkarriketaren bidea dugu, errepresioaren kontra aurreratzen ari gara indultuen eta sedizio delituaren erreformaren bitartez, monarkia eztabaida betean dago, aurrekaririk gabeko baliabideen mobilizazioa egon da pandemian atzean inor ez gelditzeko, frankismoaren biktimekin bat egiten duen oroimen historikoaren legea dugu... Aurrera egiten ari gara testuinguru hagitz zaillean, eskuin erabat desleial batekin go-

bernua eraisteko bere beso judiziala erabiltzen ari den bitartean. Baina bi-degurutze unean gaudela erranen nuke: irtenbide progresista bat egon daiteke inbestidurako blokean oinarrituz, edo PSOE bipartidismoaren birmoldatzearekin amestu dezake, Podemos eta independentistak gobernagarritasunetik kanporatu nahi dituen Ciudadanosen laguntzarekin. Horregatik da hain garrantzitsua PSOE euren gaitasuna ez biratzea. Edonork jakin beharko luke zer dagoen jokoan!

Zuen hauteskunde konpromisoen artean zegoen preso dauden buruzagi independentisten indultuak tramitatzea.

Badirudi bide hori martxan dela.

Larrialdi demokratikoa eta immoralitatea da pertsona baketsu hauek espetxean jarraitzea, are gehiago, urriaren 1eko Polizia operatibo doilorraren erantzuleek euren inpunitatea galdu ez duten bitartean. Indultuaren formak zentzua du auzitegiaren dauden bidegabekeriak erreparatzeko. Legeak jasotzen du, erabilgarritasun publiko, ekitate edo proportzionaltasunean oinarrituz, epai baten zigorraren zorrotasuna leuntzea. Eta iraganen egin den zeharkako zentzuan ez bezala, espetxeratuak independentisten kasuan indultua egokia da. Batez ere, bortxaketa edo homizidioetako kasuetan baino espetxe zigor gogorragoak dituztela kontuan hartuta. Katalunian dena izan zen baketsua.

“

Monarkiaren inguruko inkestarik onena erreferenduma da”

Bide hori bermatuz gero, noiz egongo dira aske Kataluniako politikari espetxeratuak?

Indultua tramite administratibo erabat arautua da. Gobernuak ez du bertzetik aukerarik, tramitera onartu eta ebaztea bertzerik, alde edo kontra.

Lantzen ari garen egutegiaren arabera, epea 3 eta 5 hilabete bitartekoa da. Hainbat txosten behar da eta, azkenik, Ministroen Kontseiluak erabakiko du indultua eman ala ez. Guk ez dugu indultuak ematea ez den bertzetik agertorik ulertzen.

Politikari espetxeratuak aske uzteko bideak hiru dira gaur gaurkoz: indultua, amnistia eta zigor-kodearen erreforma.

Lehendabizikoarekin aski izanen da?

Guk argi utzi dugu beti: helburua askatasuna da eta elkarrikeria eraginkorra izanen da presoak aske daudenean bakarrik. Hori horrela, ez dago biderik gainontzekoekin bateraezina denik. Testuinguru horretan, guk dioguna da, oraingo indar korrelazioan eta bideragarritasun juridikoan oinarrituz, zigor-kodearen erreforma eta indultuaren konbinazioa dela biderik eraginkorrena, espeteratu zein erbesteratuei mesede egiten die, gainera.

Baina, zenbateraino da bideragarria zigor-kodearen erreforma?

Sekula baino egingarriagoa da orain, azkenik, PSOEek onartu duelako. Guk maximoen posizioa babesten dugu, alegia, sedizio delitua zigor-kodean indargabetzea, baina prest gaude mota penalaren erreformaren inguruan hitz egiteko, hor baldin badago kongresuaren gehien-goa. Erreforma honen bitartez helburu bikoitza asetzen dugu: batetik, espeteratuak aske gelditzea eta, bertzetik, manifestatzeko askatasuna blindatzea, etorkizunean halako bidegabekeriari ez errepikatzeko inoren kontra, independentista, grebalaria edo Hipotekek Kaltetuen Plataformaren aktibista izan.

Zuen proposamena hasieran sedizio delitua erabat ezabatzea zen, aldiz. Noski, 200 urte baino gehiago ditu,

zaharkituta dago eta ez dagoelako gure inguruko ordenamendu juridikoetan homologatuta. Hori bai, pragmatiko izan behar dugu. Erreformaren bitartez, matxinada armatua barneratuz eta delitua mantenduz, PSOEek errazago onartuko du. Eta noski, urriaren 1ean halakorik ez zen gertatu.

Amnistia aldiz ez duzu bideragarria ikusten. Zergatik?

Desiragarria da baina nekez da bideragarria. Kontuan hartu behar da, amnistia legean azken hitza Auzitegi Konstituzionalak duela eta, oraintxe, epaileen gehiengoa kontserbadorea dela. Horregatik iruditzen zait ezinezkoa bide horrek aurea egitea. Ez hori bakarrik, kontsentsu politikorik ez dago amnistiaren inguruan, beraz, ez du batzen. Amnistia, iraganean, lanabes erabilgarria izan zen gaur egun falta den kontsentsu handiko testuinguruetan aurrera egiteko.

Procésaren sententzian Botere Judizialaren Kontseilu Nagusia erabakigarria izan da. Zuk diozu alderdi popularrak lubakitu duela erakunde hori, Auzitegi Gorenaren aldaketa blokeatu eta epaileak kontrolatuz. Zergatik?

PPk kupula judizialaren txoko nabarmen guztiak okupatu nahi ditu, hori delako orain euren Espainiaz duten ikuspegi kontserbadorea babesteko modu bakarra. Baina jarrera hori konstituzioaren kontrako atentatu larria da, erakunde ohiko funtzionamendua eragozten du, ordena konstituzionalaren subertsioa da, eta erakunde konstituzionalen egiturak ez berritzeak zilegitasun demokratikoaren printzipioa urratzen du, gainera. Funtsezkoa da kongresuak Botere Judizialarekin gertatzen ari den honetan esku hartzea eta eskatzea erakunde kolpismoa amaitzea.

Bitartean, Goreneko epaileek Quim Torra inhabilitatu dute. Abokatu gisa, zer deritzozu erabakiaz?

Abokatu gisa galdetzen badidazu, aitortuko dizut politikaren judizializazio garai honetako kapitulurik zentzugabeena dela hau. Sententzia burugabekeria da. Legealdiak izan zezakeen bukaerarik okerrera da. Are gehiago, kontuan izanik, politika berriz ere baliagarria izateko ahaleginak egiten ari garela, PPren politikaren judizializazioaren legatua atzean uzteko.

Kataluniak hitzordu berria du hautestontziekin otsailaren 14an. Ekainaren 12ko hauteskundeetan Podemos Galizian desagertu eta Euskal Herrian hondoratu zen. Berrina gertatuko ote da Katalunian?

“

Funtsezkoa da Euskal Herrian nagusi den bizikidetza eskuinaren eraso doilorrez blindatzea”

Testuinguru desberdinak direla erranen nuke, baina noski, Galizia eta Euskadiko emaitzak bi ohar-tarazpen garrantzitsu dira. Katalunia alferrikako bide orri baten porrota digeritzen ari da oraindik, eta aldaketa behar handia dago. Hauteskunde hauetan osagai gako bat dago gainera, aurrekaririk gabeko osasun eta ekonomia krisiarekin zerikusia duena. Zalantzarik gabe, kanpainaren ardatz garrantzitsua izango dira krisi honetatik ateratzeko batzuen eta bertzeen proposamenak, eta, bertze hauteskunde batzuetan ez bezala, ardatz nazionala presente egonen den arren, ez da garrantzitsuena izanen. Afera sozialak sekula izan ez duen lehentasuna hartuko du. Eta, noski, are gehiago, hauteskundeetara iristen bagara buruzagi independentistak aske izanik...

Zer deritzozu Espainiako Gorteetako hemizikloan eskuinak egiten duen ETaren erabileraz?

Penagarria da biktimen eta euren minaz egiten duten erabilera. Badirudi, batzuek faltan dutela banda armatu baten existentzia, euren gorroto diskurtsoari eusteko. Izugarri sentitzen dut, bertze garai batekoak diruditen diskurtsoak entzuten ditugulako oraindik. Funtsezkoa iruditzen zait Euskal Herrian nagusi den bizikidetza giroa eskuinaren eraso doilorretatik blindatzea. Ezker abertzaleak egin duen indarkeriaren errefus esplizituaren bitartez, ETarena barne, agertoki berria sortu da. Aspaldidanik ezabatu behar ziren milaka euskaldunen eskubideak baldintzatu dituzten salbuespenezko hainbat neurri, horietako anitz NBEak berak arbuiatu dituenak. Adibidez, legegintza penal arrunta berreskuratu beharra dago eta presoan sakabanaketa politika amaitu, diskriminatzailea izateaz haratago, familiak kriminalizatzen dituelako.

ETaren mamua presente dago. Adibidez, Altsasuko gazteen zigorretan. Abokatu bezala, zer deritzozu auzi honetaz?
Bidegabekeria da. Posible dudana

guztietan nire elkartasuna agertzen diet eurei eta haien familiei. Ostatu bateko liskarra dena, Nafarroan epaitu behar zen, eta azkenean terrorismotzat jo zuten Auzitegi Nazionalan. Gero, inolako oinarririk ez zuen terrorismoaren auzia desmuntatu ahal izan da, baina, epaia erabat neurrigabea izan da. *Procés*arekin berdina gertatu zen: matxinada akusazioa koartada zen bi helburu asetzeko erabilgarria zelako. Batetik, politikarien inhabilitazio prebentiboa lortzeko, eta bertetik, legeak lehenetsitako epailea saihesteko, fiskaltzatik erran

zen bezala, ez baitzuten epaiketa Bartzelonan egitea nahi. Alegia, *procés*aren eta Altsasuko gazteen auziak Madrilera eraman zituzten kontrol hobeaz izateko. Deriba horren auzi nabarmena izan da Tamara Carrascoren kasua: hasieran terrorismo eta matxinadagatik epaitu zuten. Eta azkenik absolbitu dute, gertakariak Bartzelonan epaitu direlako. Agerian dago hainbat ekintza erabiltzen ari direla indarkeria dagoela babesten duen kontakizuna sendotzeko. ETaren indarkeria desagertu da, baina haren aurka erabilitako ereduak bere horretan jarraitzen du. ●

“Elkarrizketa eraginkorra izanen da presoak aske daudenean bakarrik”

“Egunez egun euskararekin konprometituta”

Amurrioko Udala

Juan Urrutia plaza z/g
01470 AMURRIO
Tel.: 945 89 11 61
Faxa: 945 89 16 45
amurrio@amurrio.eus
www.amurrio.eus

